

Naturavdelningen/Länsstyrelsen i Västra Götalands län Verksamhetsrapport/information Kosterhavets NP, mars 2022.

Här följer en redovisning av genomförda, pågående och planerade aktiviteter i Kosterhavet som information till Kosterhavsdelegationen sammanställt av Funktionen för Kosterhavet. Rapporten innehåller inte allt men troligen de viktigaste aktiviteterna.

Skötselåtgärder

Restaurering av koraller

Vi har fått medel från EU:s miljöfond LIFE och Havs- och vattenmyndigheten till ett projekt som vi kallar LIFE *Lophelia*. Det handlar om restaurering av kallvattenkorallrev på sex platser inom Natura 2000-området Kosterfjorden-Väderöfjorden. Projektet startade hösten 2019 och kommer att pågå fram till och med 2025, och sker i samarbete med Göteborgs universitet, Tjärnö marina laboratorium.

Vi ska tillverka och placera ut konstgjorda revstrukturer i havet så att korallernas larver får något att sätta sig på. De behöver hårda ytor som sticker upp från havsbotten för att trivas. Idag återfinns endast två små områden av levande korall, ett vid Säcken och ett vid Väderöarna. Korallrev är mycket artrika miljöer.

I projektet pågår nu en metodutveckling där vi testar material och utformning av konstgjorda revstrukturer för att optimera kontakt och fastsättning av ögonkorall-larver. Detta sker främst i laboratoriemiljö, men även i fält. Samtidigt undersöker vi miljöförhållandena på de olika platserna och gör en noggrann kartläggning av bottenarna med sonar. Olika instrument är nu placerade på de aktuella bottenarna och i höstas hade SLU uppdrag att undersöka biodiversiteten på dessa platser.

Projektet har uppmärksammats mycket i media det senaste året, bland annat i GP, DN och SVT Västnytt, Rapport och av Deep Sea Reporter, vilket vi tycker är kul. Läs mer om vad som händer i projektet på

www.lifelophelia.se

Ytterligare fiskebegränsning i redan trålskyddade områden

Från 15 oktober-2021 är allt fiske förbjudet i tio av de redan trålskyddade områdena i Koster-Väderöfjorden (undantaget är Hällsöflaket). Syftet är att skydda faunan på bottenarna. I flera av områdena finns det kallvattenkoraller eller rester av korall, men även annan värdefull fauna. Passiva redskap, till exempel burar som fiskas i länkar men också handredskap kan skada på olika sätt. Dialog om dessa regelförändringar har skett inom Samförvaltningen med berörda fiskare. Läs mer på Havs- och vattenmyndighetens webb: [Remiss gällande förslag om fiskereglering i marina skyddade områden i Västerhavet - Remisser - Havs- och vattenmyndigheten \(havochvatten.se\)](#)

Restaurering av ålgräsängar

I uppföljningen av ålgräs som vi genomförde 2018 upptäcktes att två ålgräsängar hade försvunnit väster om Sydkoster, vid Långevik och Tångudden. Med anledning av detta prövade vi 2019 att plantera ålgräsplantor på dessa platser för att se om det går att restaurera och återfå ängarna. Uppföljning i oktober och april 2019 visade på lovande resultat. Sommaren 2020 satsade vi därför på en större restaurering på dessa platser. Totalt restaureras 8 000 kvadratmeter ålgräs, den största ytan hittills i landet. Skotten togs från en närliggande och livskraftig ålgräsäng och planteras sedan av dykare. Planteringen såg mycket bra ut i juli 2020 när allt var klart, men vid en uppföljning i oktober såg tyvärr mycket ut att ha dött. Uppföljning har skett även 2021 men tyvärr verkar bara ca 25 % av ålgrässkotten ha överlevt vid Långevik, och de flesta skott vid Tångudden är borta. Forskare från Göteborgs universitet har under sommaren gjort en del försök för att ta reda på varför skotten inte överlevt. Man har bland annat tittat på näringstillgång, sedimentet, drivande algmattor och krabbskador. Resultaten tyder på störningar och bete från framförallt krabbor och havsborstmaskar och olika påväxtorganismer som de främsta orsakerna till de stora förlusterna på båda platserna. Uppföljningen och forskningen kommer att fortsätta och förhoppningen är att en del ålgräsrötter har överlevt så att vi kan återfå ålgräsängarna.

Strandstädning 2022

Årets strandstädning har just startat, återigen är det Trossö naturvårdsuppdrag som har uppdraget. De har börjat på holmarna med fågelskydd för att hinna städa innan första april då fågelskyddet träder i kraft. På Käbblingarna hittade man en stor flytbrygga med söndrig frigolit som nu är bärgad till land. Dessutom fann man en behållare märkt med varning för radioaktivitet. Räddningstjänsten ryckte ut och tog hand om både behållare och personal, så att ingen kom till skada.

Fortsatt gäller att inte plocka skräp på Ängklåvebukten på Saltö, där 100 meter av denna strand är en referensstrand en sk. OSPAR-strand. Där räknar man antal och typ av skräp tre gånger per år. Stranden ingår i ett nätverk av stränder runt vår kust och det är Håll Sverige Rent som har detta uppdrag från Havs- och vattenmyndigheten. På stranden samt vid Entré Saltö finns en tydlig skylt om detta.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

EU Life RestoRED

Länsstyrelsen i Östergötland håller ihop detta projekt som nu är under uppstart. Många länsstyrelser med stor spridning i hela Sverige är med, bland andra Västra Götaland. Syftet med projektet är att restaurera hävdberoende naturtyper i Natura 2000-områden. Projektet har ett fokus på åtgärder för pollinatörer och pågår till 2027. Den första huggningen på Nästången, Sydkoster, gick bra. Avverkning och röjning fortsätter i höst. Under hösten/vintern ska arbetet påbörjas på Ramsökälven och Bissen. Läs gärna mer här: [Startsida - LIFE restoRED](#)

Djurhållning

Förberedelser inför säsongen är i full gång med bland annat akuta åtgärder på stängsel. Ett nytt ramavtal med fler entreprenörer på Kosteröarna ska snart vara igång. Vilket gör att vi nu ska kunna få gjort både utbyte och nystängsling som det är stort behov av. Avtalen med samma djurhållare som förra året är klara inom kort.

Kosteröarna

Restaureringen för att utöka slätterängen vid Sane fortsätter med slyröjning och även stubbfräsning.

Trossö naturvårdsuppdrag (ramavtalsentreprenör) har gjort röjningar i hagarna öster om Brevik och ut mot Långevik (Sydkoster), Björnsängen och Norrvikarna (Nordkoster). Det mesta som röjs är uppvuxet sly, yngre frösådda tallar och enar som sprider sig. I sommar planeras två röjningar för att hålla efter sly och vresros på många områden på Kosteröarna och Saltö, i syfte att minska kraften i slyåterväxten.

Vandringsleder

Bytet av vägvisare och ledmarkeringar är klart längs blå och gula leden på Sydkoster. Röda leden är påbörjad. Problematik kring hur vi ska förtydliga vägvisning vad gäller cykling kontra vandring behöver vi jobba mer med under våren. En ny spång längs röda leden mellan Ekenäs och Hattvik (Sydkoster) är byggd och en trappa för att underlätta på röda stigen från Basteviken mot Björnsängen är klar (Nordkoster).

Upplagda båtar

Vi har under många år försökt få bort båtar som är upplagda för förvaring på stränder inom Kosteröarnas naturreservat. Informationskampanj med skyltar och lappar på båtarna samt via sociala medier och Kosterkuriren gav resultat och många båtar har flyttats. Under hösten har kvarvarande båtar körts bort från Stran på Sydkoster och vid Dunna (ost om Västra Bryggan) på

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Nordkoster. Båtarna har lagts för förvaring (ca ett år) på statens fastigheter om eventuella ägare gör anspråk på dessa.

I våra önskemål om föreskriftsförändringar (se nedan) finns en ny föreskrift om förbud att förvara båt på land mer än två dygn inom reservatet.

Västra Rossö/Kockholmen

En grill ska placeras ut vid stranden närmast parkeringen. Under våren har lite gran röjts och röjningen fortsätter under hösten. På en privat fastighet på Västra Rossö pågår en utredning om markägarens rätt att bl.a. anlägga golfbana, vilket ska vara möjligt enligt skötselplanen. Ärendet ligger hos enheten för naturärenden på Länsstyrelsen, men väcker frågor från besökare i naturreservatet.

Saltö

Korna kommer i år igen. Ett förråd har gjorts i ordning genom ombyggnad av det äldre torrdasset vid entrén. En upprustning av dass vid vändplanen. De gamla grillarna byts ut och en ny tillkommer vid Ramnebackarna. Manuella röjningar i skogen har fortsatt under vintern.

Nord Långö

Inga nyheter om revideringen och utökningen av naturreservatet. Diskussioner har återupptagits vad gäller Alaskas framtid och ägandet. En akut insats görs för att säkra Alaskaanläggningen ni i vår. Detta sker genom ett bidrag till Strömstads kommun som i sin tur anlitar lämplig entreprenör för att säkra anläggningen avseende de mest akuta behoven.

Naturreservat på Öddö

Träd har tagits ner och röjts bort kring den stora bohuslinden i Blötebågen och även försiktig friställning av yngre lindar i området. Vid den andra gamla bohuslinden har omfattande igenväxande tall och sly röjts bort så att man nu kan se lindarna från stigen.

Väderöarna

Väderöarnas NR är utanför Kosterhavsdelegationens ansvarsområde men det kan nämnas att under året har en del skötselinsatser genomförts även här av Funktionen för Kosterhavet som har förvaltningsuppdraget även här. Trossö naturvårdsuppdrag har sett över de markerade stigarna och även gjort några mindre röjningar vid bl.a. kulturlämningar. I år har de även inventerat skyltarna på fågel- och sälskydden och i samband med detta noterat stora skräpmängder som ska tas om hand i höst.

Kostnadsuppskattningen för detta är 800-1 000 tkr.

Det finns en "skräpskuld" inbäddad i vegetation på en del platser som vi ska utvärdera hur den ska hanteras. Viss strandstädning har dock genomförts av Ren Kust. Vi lämnar också ett årligt bidrag till Statens Fastighetsverk för hantering av toaletter och avfall.

Bryggan i Strömsund ska besiktigas för att utröna ev behov av upprustning. Denna brygga är en välbesökt naturhamn.

Kvarstår gör problematiken med flygvapnets överflygningar på låg höjd.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Grillplatser och fler toaletter

En mindre modell av samma typ av grillplatser är på väg ut på några av holmarna i nationalparken.

Länsstyrelsen håller på med en ramavtalsupphandling av mulltoaletter. I Kosterhavet ser vi ett behov av nya platser för ett antal toaletter som har en koppling till hur besökare rör sig på ett nytt sätt på grund av det ökade intresset för paddling. Exempel på öar som är välbesökta av paddlare är Burholmen väster om Sydkoster. 3 lokaliseringar planeras.

Det finns många sop/dass-byggnader ute i naturhamnarna med de är av naturliga skäl inga bra angoringsplatser för kajak.

Insatser mot invasiva arter (IAS) och åtgärder för ÅGP-arter

Uppföljningen av grävningarna för bekämpning av vresros på Saltö är genomfört och planeras att följas upp även 2022. Entreprenören genomförde inte de planerade och åtagna åtgärderna på Kosteröarna pga dålig planering, som det verkar. Vi hoppas kunna få det gjort med hjälp av en annan entreprenör i år.

Inventering och uppföljning av tidig fältgentiana och kustgentiana planeras i år. I höstas samlades frön av kostertistel och skickades till Göteborgs botaniska trädgård för uppdragning av plantor i år igen. Planering av utplantering i höst pågår.

Tillsyn 2022

Tillsynen planeras i samma omfattning som tidigare år avseende sommarsäsongen. Ev en ökning beroende på besöksutvecklingen kommande sommarsäsong. Kan fördelas lite mer till Saltö och Kockholmen/Västra Rossö på grund av det ökade intresset att ta sig ut i naturen.

Önskemålet att vi som naturvårdsvakter skulle kunna utfärda en ordningsbot för uppenbara brott mot föreskrifterna kvarstår! Detta hade minskat byråkratin avsevärt med bibehållen rättssäkerhet.

Fortsatt samverkan med Kustbevakningen.

Tillsynen präglas av värdskap och god information i första hand, rapportering i andra hand.

Ärende om byggnad som är placerad i nationalparken

För närvarande pågår en process där person har uppfört en mindre bod inom nationalparken (Brevik, Sydkoster). Vi har begärt att den flyttas. Olika

uppfattningar om lantmäteribeslut. Utredning pågår fortsatt. Eventuellt lämna över ärendet till Enheten för Naturärenden. Ärendet fortgår.

Föreskrifterna i nationalpark och naturreservat

Både föreskrifterna i Kosterhavet NP och i angränsande naturreservat är överlämnade till berörda instanser som har att besluta om föreskrifterna. För nationalparken är det Naturvårdsverket och det har legat hos dem en längre tid. Ett dilemma med långa handläggningstider och att kunna verka inom begreppet adaptiv förvaltning där föreskrifterna är ett verktyg. När det gäller föreskrifterna i naturreservaten är det Länsstyrelsen som har att behandla frågan och fatta beslut. Nya beslut för både nationalparken och naturreservaten är på gång och det finns förhoppning att dessa är klara till sommaren 2022.

Sedan har förvaltningen ett stort arbete att uppdatera informationen om reviderade föreskrifter på exempelvis alla informationsskyltar i NP och NR. Troligen kommer regler rörande hastighetsbegränsning till havs att regleras i Sjötrafikföreläggelsen istället för Miljöbalken. Detta medför att Kustbevakningen får utfärda en ordningsbot direkt på plats.

Informations- och programverksamheten

Under vintern och våren har vi arbetat med att fylla årets program. Det blir en bra blandning av föredrag och guidningar. Merparten av föredragen hålls på vår och höst medan det är fler guidningar under sommaren. Vi gick ut med en rekryteringsannons och har fått många svar och vi har startat upp processen med att hitta årets naturumvärdar. Från förra året är tre kvar och tre ytterligare kommer att anställas. Den 16 mars stod vi som värdar på ett av studiebesöken i årets vattenbrukskonferens tillsammans med Ostrea. Sen sist har vi också färdigställt en upphandling om utomhusskulpturer. En stor skulptur med sälar och 17 små skulpturer med djur som man kan hitta nära stranden. Sälarna ska ligga uppe på gräsplätten utanför naturum. Där kan den välkomna besökare som kommer från Ekenäs brygga. De mindre skulpturerna ska sitta på väggen bakom naturum, mot krabbmetebryggan. Vi har startat upp två konstnärer som väntas leverera innan sommaren. Till skulpturerna har vi påbörjat arbetet med att ta fram skyltar som beskriver vilken art det är och berättar något intressant om den.

Fortbildning

Vi har varit på Kristinebergs forskningsstation och gått på algkurs. Detta gjorde vi tillsammans med några kollegor på Länsstyrelsen. Vi lärde oss mer om alger (av dr Ellen Schagerström), blå näring och havsodling (av Doc och stationsföreståndare Fredrik Gröndahl) och om inventering av alger och ålgräs (av Dr. Robin Svensson).

Turism

I mars medverkar vi i en workshop för Interegprojektet ”Förstudien

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Besöksnäring 2.0” som drivs av Svinesundskommittén. Vi har även påbörjat samtal och delaktighet i ansökan till ytterligare ett Interegprojekt: COSINIS som är ett samarbete mellan Kosters Framtid och Högskolan i Väst tillsammans med ytterligare fem öar i Europa. Projektet syftar till att skapa så kallade best practises. Ämnen som berörs är bl.a. hållbar turism. Om ansökan går igenom kommer vi att medverka på en eller flera workshops.

naturum

Vi hade öppet några dagar under lucia, jul och nyårshelgerna. Efter detta hade vi stängt fram till sportlovet vecka 8. Under sportlovet hade vi öppet hela veckan och bjöd på fika, knoppquiz, tipspromenad, pyssel med fågelmatare. På fredagen bjöd vi på korv. Vi hade 67 st deltagare i våra aktiviteter och totalt var det många som besökte oss under veckan. Efter sportlovet har vi haft öppet torsdag-söndag. Den 6 mars hade vi föreläsning och workshop med Paula Richter som är klimatpsykolog. Den 22 mars lät vi Mathilda och Erik som jobbar med LEADER-projektet ”Jordfabrik på Koster” hålla ett föredrag med workshop hos oss. Eventet lockade många kosterbor. Den 28 mars arrangerade vi tillsammans med samarbetet Gröna Mötesplatser en föreläsning om matsvinn. Den hölls på Gymnasiet i Strömstad.

Entré Rossö

Gröna Mötesplatser arrangerade även ett föredrag på Rossö: ”Vad händer med elpriset?” Entré Rossö har varit öppet under alla helger i mars. En av konstnärerna som gör skulpturer gör även en hummer för att komplettera utställningen med.

Skolverksamhet

Vi har startat upp ett samarbete med Strömstads kommuns grundskola. Målet är att alla 4:or i hela kommunen ska besöka naturum Kosterhavet och få lära sig om sin nationalpark. Vi jobbar efter läroplanen. Vi har bestämt sju datum för kommunens alla sju fyror. Besöken ska genomföras i maj och juni. Vi har samma målsättning med Tanums kommun och kommer under våren försöka starta upp dialog med dem.

Båda skolsatsningarna syftar till långsiktiga och återkommande aktiviteter.

Vi har varit med i planeringen för en skoldag för gymnasiet med fokus på havet. Där ska vi fokusera på invasiva och främmande arter tillsammans med Göteborgs Marinbiologiska Laboratorium.

Det besök på stallet på Nordkoster med Kosters skola som skulle bli av under hösten fick tyvärr ställas in p.g.a. hög arbetsbelastning hos stallägare. Detta planerar vi nu att genomföra under våren tillsammans med andra aktiviteter med Kosterbarnen.

Vi har även haft besök från Tjärnö Marina Laboratorium med en marinbiologiklass.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Integrationssatsningar

Vi har hittills i år besökt Tanums SFI-klasser under tre tillfällen (även ett i april). Vi berättar om allemansrätten och svensk natur. Vi planerar även för SFI i Strömstad där vi haft inledande möten och bestämt dagar i höst där vi, precis som i Tanum, berättar om allemansrätt och svensk natur samt att de får besöka oss på naturum. Här får de lära sig om sin nationalpark och göra en strandexcursion. Vi har nu förhoppningar om långvariga samarbeten med både Strömstad och Tanums kommuner.

Kulturhöst på Koster

Arbetet med kultursatsningar startades upp i januari. Vi har format en styrgrupp där Mathilda från naturum medverkar även i år. Projektledare är Thomas Reinhold och övriga medverkande är Bisse Hultin, Tom Hemreus, Aprill Spendrup och Torbjörn Stiernberg. Vi har under våren sökt medel från olika organisationer och väntar svar innan sommaren.

Media

I januari publicerades våra inslag i UR på Kunskapskanalen. De går fortsatt att ses på UR Play.

Webb, Facebook och Instagram

Vi är nu klara med flytten av förvaltningens hemsida www.kosterhavet.se. Vi uppdaterar både Facebook och Instagram kontinuerligt. Vi har per november nära **13 100 följare** på Facebook och över **6200 följare** på Instagram. Vi administrerade det gemensamma Instagramkontot för Sveriges nationalparker både under jul och sportlovet. Vi sköter även Kosterhavet på hemsidan för Sveriges Nationalparker. För LIFE *Lophelia* projektet finns också en separat hemsida. Kosterhavet ligger i topp i landet vad gäller följare på Facebook och Instagram i jämförelse med andra nationalparker och naturum.

Skyltar med diverse information

Skyltar om slåtterängen på Bölebackar och strandängen i Långevik har monterats. På Valnäs, Nordkoster, sätter vi upp en skylt om den stora stenmalen. Vi kommer inför sommaren också att sätta upp mindre skyltar om att man inte får flytta stenar på lämpliga platser vid stenfält. Skyltar om de viktiga pollinatörerna sätts upp längs stigen mellan kyrkogården och slåtterängen på Sane.

Skyltning vid vandringsleder på Resö planeras parallellt med arbetet med Entré Resö samt att kompletteras skyltning vid de s.k. snorkelhotspotsen på Resö.

Tillsammans med Resö samhällsförening planeras att få ut informationsskyltar längs vandringsvägarna på Resö. Ett gediget underlag har tagits fram av samhällsföreningen.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Vi har påbörjat arbetet med att uppdatera och nytrycka skyltar för snorkellederna på Rörvik och Saltö. Nytt för i år är att vi har en engelsk översättning.

Foldrar

Nu pågår arbetet med att ta fram en uppdaterad folder för Kosteröarnas naturreservat, denna ersätter troligen vandringskartan som funnits nu ett antal år. Dock kommer vandringskartan för Kosteröarna tryckas i en ny upplaga nu i vår.

Vandringskarta för Resö finns framtagna och ska finnas när ovan nämnda skyltar finns framme.

Kosterbladet

Uppdaterad information om Kosterhavets nationalpark finns med i 2022 års upplaga.

Resö Hamnmagasin, Go tur i Tanum, Strömstad/Kosterhavet.

Detta är exempel på trycksaker där vi har med redaktionellt material och annan information om Kosterhavet och naturumsverksamheten. Blir mer redaktionellt material i Resö Hamnmagasinet i år.

Guldkronan – nationalparksmarkören

Inget nytt besked från Naturvårdsverket har givits denna stund i mars 2022. Naturvårdsverket har antytt ett omtag om nationalparksmarkören. Ett alternativ för befintlig guldkrona kan vara att lägga den på botten i anslutning till snorkelleden på Rörvik.

Uppföljning/undersökningar

Undersökning av bottnar

En noggrann undersökning med sonar av sex av de trålskyddade områdena är genomförd. Syftet var att kartlägga storleken på levande och död korallstruktur, samt att analysera var exakt de konstgjorda reven ska sättas ut. Sonarundersökningen visar också på eventuella trålsår och förlorade fiskeredskap. Undersökningen är en del av projektet LIFE *Lophelia*, se ovan. Upphandlad entreprenör är Clinton AB.

Uppföljning av biodiversitet

I september skedde en uppföljning av biodiversitet i våra trålskyddade områden, detta sker i samarbete mellan HaV, SLU, LIFE *Lophelia* och Kosterhavet. Det var SLU som genomförde undersökningarna med undervattenskamera och sitt nya fartyg SVEA. HaV gör en uppföljning av fiskeregleringarna och vi passar på att följa upp våra sjöpennebottnar samt

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

biodiversiteten i de områden vi ska restaurera korall, se ovan. Rapport kommer under 2022. Även uppföljning av djupa mjukbottnar har skett i år, där vi samordnar oss med den regionala och nationella miljöövervakningen. Rapport kommer även från detta.

Uppföljning av sjöfågel

En viss uppföljning av sjöfågel för att följa beståndsutveckling och artsammansättning hos häckande kustfåglar, främst hos ejder och tärnor, samt hos övervintrande fåglar, främst skärsnäppa och skarv har skett under några år. Skriftlig rapport publicerad i juli-21 och finns på webben.

Uppföljning av ålgräsängar

Rapport från uppföljningen av ålgräsängarna 2018-19 har tyvärr blivit fördröjd.

Inventering och uppföljning på land

I år är sista året för inventeringen av ängssvampar. Denna inventering är tänkt att ge ett underlag för fortsatt uppföljning. Eftersom det är svårare att förutse när det är lämplig säsong för svamp kan inventeringen anpassas till lämpligt år under 3 års period. Sydkoster är med i en större inventering av fladdermöss i länet. Fladdermöss har inte inventerats på öarna tidigare vad vi känner till.

Molnfläckbock

Rapporten av förra årets uppföljning av molnfläckbock är publicerad och finns på vår hemsida.

Miljöövervakning av slätterängar och gaddsteklar

I år har vi ett par områden på Sydkoster med i övervakningen av gaddsteklar.

Projekt och samarbeten

Samverkan med Tjärnö marina laboratorium

Vi samverkar främst i projektet LIFE *Lophelia* som är ett gemensamt projekt om restaurering av koraller.

Vi har haft en gemensam student som genomfört sitt examensarbete om *Räkfiskets utveckling i Koster-Väderöfjorden 1979-2020*. Hon har tittat på förändring av antalet fartyg, fiskekvoter, landade fångster och fiskeansträngningen och också jämfört med resten av Skagerrak. Resultaten har presenterats för Samförvaltningen.

I projektet Marint Gränsforum Skagerrak samarbetar vi med att kunna tillgängliggöra databasen för Kosterhavet för förvaltning, forskning, utbildning samt allmänheten.

Interreg projekt Marint Gränsforum Skagerrak

Länsstyrelsen deltar i interreg-projekt inom Sverige-Norge programmet som pågår 2019-2022. Det övergripande målet är att skapa goda förutsättningar för den marina näringen att växa. Genom samverkan över gränsen ska projektet stärka Skagerrak som en blå tillväxtregion och en livskraftig miljö samtidigt som vi ska värna om den värdefulla miljö som bland annat nationalparkerna utgör. Projektet har tre inriktningar: näringsliv, forskning och akademi, samt havsförvaltning. För vår del har bland annat ett arbete påbörjats hur vi kan nyttja vår databas för förvaltningen, forskningen och för kunskapsspridning. Detta görs i samarbete med Tjärnö marina laboratorium. Vi har även inlett ett samarbete med Universeum i Göteborg om kunskapsspridning av våra data, filmer etc. Vidare har vi att bevaka bevarandemålen för Kosterhavet utifrån olika anspråk på näringsutveckling. En komparativ studie kommer under hösten genomföras mellan Kosterhavet och Ytre Hvaler som en del i en masteruppsats som nu görs under våren 2022. Allt från hur vi är organiserade till vilka utvecklingsområden som finns att förvalta dessa skyddade områden med en nationsgräns mellan oss. Marin förvaltning har som bekant varit ett sådant område som även varit uppe till diskussion mellan Kosterhavsdelegationen och Ytre Hvaler-styret. Stort fokus läggs också på att skapa en tydlighet för företag som vill etablera vattenbruk där även handläggare från enheten naturärenden deltar. En översyn görs nu av Länsstyrelsens Vattenbruksgrupp. Projektet förlängs med 6 månader in i 2022. Detta främst orsakat av att en del aktiviteter har försvårats eller omöjliggjorts på grund av pandemin. Förutsättningen för oss på Länsstyrelsen är att projektet kan förlängas för vår del med oförändrad budget.

Samförvaltningen i Norra Bohuslän

Samförvaltningen är viktig som en plattform att diskutera förvaltningsfrågor som rör fisket och naturskyddet lokalt. Samförvaltningen (med Strömstad kommun som huvudsökande) har fått nya medel av Jordbruksverket (EU:s fiskefond) till information och att arrangera utbildningar men även för att beskriva vårt sätt att arbeta/samverka. Två utbildningar har genomförts i september 2021 där vi har deltagit ytterligare en utbildning kommer under 2022. Ordförande för Samförvaltningens styrgrupp är Lars Tysklind.

Möte om havsbaserad vindkraft med ett av företagen kommer att ske i april i Strömstad.

Samverkansgrupp – samverkan med Strömstad/Tanum kommuner

Sker nu inom ramen för arbetet med Blå ÖP avseende strategiska frågor rörande bevarande och utveckling i området. Beslut om uppdatering finns. Vidare sker samverkan med kommunerna kopplat till besöksnäringen, marint skräp, miljöfrågor kopplat till båtliv och information i andra forum.

I samband med Kosterhavets nationalparks 10 årsjubileum bjöd Strömstads och Tanums kommuner in till ett fördjupat samarbete för att utveckla en hållbar destination i och runt Kosterhavet. Ett uppskattat initiativ som rimmar väl med Kosterhavets syfte.

Kosterhavets nationalpark deltog i Strömstads Hållbarhetsvecka i november 2021 och berättade bl a om Aktörsavtal i Kosterhavet och vikten av hållbart nyttjande i enlighet med nationalparkens syften.

I mars genomfördes en likande träff i Tanum.

Till detta kan också läggas Turistrådet i Västsveriges initiativ Hållbarhetsklivet där Kosterhavets nationalpark har anslutit sig.

<https://hallbarhetsklivet.se/>

Varumärket Sveriges nationalparker – implementering med näringslivet

Målet är att ha de första partnerskapsavtalen undertecknade med ett antal entreprenörer som har verksamhet i Kosterhavets nationalpark.

Nu är 6 avtal på plats mellan nationalparken och aktörer med verksamhet i parken.

Nätverksträffarna som hålls ett par gånger per år är en viktig del i detta också. Att ha en löpande dialog med kunskapsöverföring, ta del av varandras kunskap, behov och få en samsyn kring olika frågor.

Under hösten har det genomförts en uppskattad träff där ostron och invasiva arter var i fokus. Nästa träff blir nu i början av april och kommer att förläggas till Tjärnölabbet.

Strategi för Sveriges nationalparker – ersättning av den nationella nationalparksplan

Kosterhavet har fått varit med i en referensgrupp som leds av Naturvårdsverket som handlat om att det ska tas fram en ny strategi vad avser Sveriges nationalparker. Dels om att nationalparkerna är en resurs för hållbar utveckling men också öka takten i bildandet nya nationalparker. Ett intressant arbete där Kosterhavet bidragit med erfarenheter.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Brunvit skyltning

Avvaktar den kommunala samordningen av skyltning som är aviserad. Efter samtal med Strömstads kommuns Tekniska förvaltning har de ej kommit igång ännu. Torde vara en återkommande fråga i arbetet med Strömstads och Tanums kommuner enligt ovan. Kan passa bra att lyfta in i ovan nämnda samarbete med Strömstad och Tanums kommuner.

Utredningen om alternativa lösningar för vatten och avlopp på Kosteröarna.

Regeringsuppdraget att utreda Vattentjänstlagen och speciellt § 6 är redovisad och utredaren föreslår en större flexibilitet i lagstiftningen vilken stödjer de tankar som tidigare redovisats i det lokala arbetet på Kosteröarna. Utrymme för lokalt anpassade VA-lösningar. När detta blir omsatt i ny lagstiftning är dock fortsatt oklart i nuläget.

Dock kommer Strömstads kommun se över vattenskyddsområden på Kosteröarna. Tekniska nämnden bereder frågan under våren 2022.

Hållbar utveckling Resö/ Galtö

Ett projekt om hållbar utveckling pågår på Resö.

Mer information: [Resö - Lokal utvecklingsplan för Resö och Galtö](#)

Anläggningar, byggnationer m.m.

Entré Resö

Entreprenör är upphandlad avseende byggnationen.

Naturvårdsverket har beviljat medel för byggnationen.

Avtal klara avseende renoveringen av Koprabryggan. Samarbetsavtal med Länsstyrelsen samt arrendeavtal för gamla entréplatsen. Kvarstår i skrivande stund för att få tillträde till marken så byggstart kan ske är markavtal som innebär att köpeskillingen betalas ut innan lantmäteriförrättningen blir klar. Ett krav från samhällsföreningen (markägaren). Naturvårdsverket jobbar på en lösning och den ska finnas klar i vecka 14.

Parallellt har arbetet med att skapa ett bra innehåll i Entré Resö.

Representanter från Resö samhällsförening, förvaltningen och naturum Kosterhavet samt förstärkning av timanställd utställningsexpertis. Temat för Entré Resö är fisket i Kosterhavet, både dagens fiske men även i ett historiskt perspektiv. Samhällsföreningen har deltagit och bidragit med mycket kunskap i den kulturhistoriska delen av utställningen.

Arbetet med innehållet är i princip klart men avvaktar nu byggstart. Man kommer att känna igen formspråket från både naturum och Entré Rossö.

Förlängning av arbetet i själva entrén är arbetet med information ute på Resös stigsystem. Information natur- och kulturhistoria. 18 informationspunkter är framtagna på ön.

Ursholmens fyrplats

Under säsongen 2021 hade vi ca 600 gästnätter på Ursholmen. Renovering invändigt i Norra huset fortgår 2022. Lanterninen i södra tornet har underhållskittats pga inträngning av regnvatten och ska ses över i sin helhet under våren. Fönsterbyte samt ny dörr är beställt till Östra huset. Skorstenar och eldstäder i Västra och Norra husen besiktigade av sotare nu i vinter. Tyvärr med anmärkningar som kräver en del åtgärder av olika slag. Upphandling pågår avseende ommålning av fyrtornen. Museet i fotogenboden har ska uppgraderas, både utställningen och boden som sådan. Klart till sommaren 2022. Planering för ny toalettanläggning pågår uppe vid boningshusen. Beroende på upphandlingsförfarande kn det dröja med färdigställande. Hde varit mycket önskvärt att ha en ny anläggning igång till sommaren 2022. Information om Ursholmen avseende uthyrning kommer att finnas med i den nya hemsidan som lanserades i januari 2022.

Kroken, förråd verkstad och personalutrymmen. (Sydkoster)

Naturvårdsverket att medel ska finnas för byggnation 2023 men att det finns anledning att jobba vidare då det är en arbetsmiljöfråga och ev möjlighet till medel redan 2022.

Föreligger nu ett förslag att bygga en ny anläggning som ska innehålla personalutrymmen, varm verkstad, varm snickarverkstad samt kallförråd. Bygglovshandlingar ska var klara i början av april för att kunna sändas in för prövning. En detaljprojektering kan strax påbörjas. Anläggningen förslås också få solceller på taket.

Detta måste lösas.

En tung arbetsmiljöfråga för Kosterhavet och våra praktiska naturvårdsförvaltare.

Entré Rossö

Fungerar väl med Entrévärdarna Glenn och Stefan.

Ommålning dröjt pga brist på entreprenörer med ramavtal. Ny målbild är att anläggningen kan bli ommålad efter sommaren.

Entré Saltö

Arrendator för året blir de som även driver Entré Rossö.

naturum Kosterhavet

Ommålning av fasaderna kommer att utföras av extern målarfirma under april/maj.

Långbänken reparerad under vår-vintern i egen regi.

Akustiken i naturum Kosterhavet

Arbetsmiljöåtgärd pga för långa efterklangstider.

Samtidigt har naturum en mycket uppskattad akustik när det genomförs olika musikarrangemang. Målet är då att skapa en optimal lösning där båda perspektiven kan tillgodoses.

Genomgång av lokalerna har ägt rum av arkitekt och akustiker som dock föreslog mycket drastiska åtgärder. White Arkitekter har fick då uppdrag att komma med alternativ. Föreslagna alternativ är att skapa glespanel i viss väggpartier. Akustiker ska nu se på vilken effekt åtgärden kan ge.

Andra friluftslivsanordningar på gång

Tack vare ökade medel till naturvård och friluftsliv planerar vi för åtgärder exempelvis på Kosterhavets vandringsleder för att öka tillgängligheten.

Göra klart snorkelhot-spotsen på Resö. Underlag finns.

Gömsle för fågelskådare på Nordkoster.

Ledförstärkning på Nordkoster pågår.

Ytterligare skyltning/information på väg ut.

Besöksräknare är under upphandling. Kosterhavet ansvarar för en upphandling för hela länet. För Kosterhavets del planeras att placera besöksräknare på strategiska punkter, exempelvis på Kockholmen, Saltö, Nordkoster, Ursholmen samt kunna ha någon mobil att flytta runt.

Tillgänglighet

Har ej varit någon aktivitet inom TD under 2021. En del utbildningar har ställts in pga pandemin. Nya tag 2022.

<https://www.vastsverige.com/turistradet-vastsverige/artiklar/tillganglighetsdatabasen/>

En bredare tillgänglighetsutredning som även inkluderar badramp för besökare med funktionshinder med mera pågår av upphandlad tillgänglighetskonsult. Ej klart.

Biogasbil och andra fossilfria fordon/maskiner.

Ny biogasbil har köpts och ska ersätta den gamla arbetsbilen. På detta sätt minskar vi vårt användande av fossilt bränsle.

Varit i drift nu några månader och den funkar synnerligen väl.

Upphandling genomförd av två elfordon till Kosteröarna.

Laddningsbara elverktyg provas i naturvårdsskötseln.

Övrigt

Ytre Hvaler och Faerder nationalparker

Frisk Oslofjord och Kysttorsken:

Mer information:

<https://friskoslofjord.no/>

<https://ferdernasjonlpark.no/kysttorsken/>

Information om dessa projekt presenterades även vid det gemensamma mötet i maj.

Hummertinor i farleder.

Varje år förloras ett större antal hummertinor som läggs i farleder. Exempel på detta finns även i Kosterhavets nationalpark. Förutom skador på båtar och en ren säkerhetsrisk som i sin tur kan orsaka skador både på människor och natur så ligger de förlorade hummertinorna och spökfiskar under en lång tid.

Kosterhavet kommer att ta upp en dialog med berörda myndigheter om detta problem. Kvarstår.

Håll Bohuslän Rent.

Bohuskommunerna, Turistrådet i Västsverige, Håll Sverige Rent samt Ren Kust kommer att driva en kampanj för minskad nedskräpning och ökad materialåtervinning. Inte minst i gästhamnarna. Blir också ringar på vattnet ut i naturhamnar och i skärgården. Tydligare uppmaning att ta med sig avfall iland istället för att lämna det ute i skärgården. Kosterhavet följer detta.

Toalettutmaningar.

Nordkosters gästhamn har meddelat att de stänger sina toaletter sommartid för icke betalande båtgäster. Anledningen som anges är kapacitetsbrist.

Kosterhavet avser att få till en dialog om detta för det kommer få konsekvenser i ett besökarperspektiv.

Organisationsfrågor

Fr o m 220101 har Mathilda Freij tillträtt som naturumsföreståndare och Örjan Karlsson återgått till sin ordinarie tjänst som naturvägledare vid naturum Kosterhavet.

Sedan en längre tid tjänstledig naturumsföreståndare har lämnat sin tjänst vid årsskiftet 21/22.

Kosterhavet har nu uppdraget att ansvara för marin förvaltning längs hela kusten ned till Göteborg. En marin förvaltare är anställd sedan 210901, Anders Olsson, med placering i Göteborg.

För Funktionen för Kosterhavet, Naturavdelningen i mars 2022.

Anders Tysklind
Nationalparkschef
med medarbetare